

DANMARKS RADIO
TV–Underholdningsafdelingen
TV–Byen
2860 Søborg
Tlf. 01 – 67 12 33

MATADOR

efter idé af Lise Nørgaard

4. episode
"SKYGGETANTEN"
Manuskript: Lise Nørgaard
Prod.nr. 52.694 – 0 – 2

1931

Instruktør: Erik Balling

D1

Banegården i Korsbæk. Toget kommer ind. Mads med Ellen og Daniel ved hånden.

D2

Mads kigger mod tredje klasse på det nu standsede tog – til børnene.

MADS: Kan I få øje på onkel Kristen – –

Trækker lidt nærmere, kigger mere –

D3

Daniel vender sig. Begejstret

DANIEL: Der er han.

Mads vender sig.

D4

Ud af 2. klasse, standsmæssigt fulgt af bærende konduktør kommer Kristen.

D5

Mads registrerer broderens flotte vane.

MADS: Det må jeg nok sige.

Børnene løber Kristen i møde.

BØRNENE: Onkel Kristen – onkel Kristen –

D6

Kristen svinger Ellen og Daniel. Sætter dem og rækker Mads hånden.

MADS: Goddag Kristen – det må jeg nok sige –

Kristen ler sorgløst – Mads belærende, men i godt lune.

MADS: Selvom jeg er den ældste af os to – så har jeg aldrig prøvet at rejse påandet end på tredje klasse – –

D7

De banker op i kufferter, begiver sig ud af banegården.

KRISTEN: Ha, – så er det på tide, du får prøv det, bror –

MADS: Jeg når nok det hele – (Vender sig i godt humør mod børnene.) – ha ha – jeres onkel ligner sig selv.

KRISTEN: Der er langt – fra Fredericia til Korsbæk.

Børnene hænger allerede ved onkelen.

MADS: Vi er ihvertfald glade for at du er her.

D8

Algade. Holmdals sportsvogn, Vicki og Holmdal. Vicki meget smart. Vognen standser.

VICKI: Tak for dennegang – – – (Tager en rejsegrammofon ud. Vinker til ham. Begynder at gå mod Algade. Grammofonen i den ene hånd, lille kuffert i den anden.) – – – især for denneher – –

D9

Arnesens kontor. Vickis hund ved Arnesens fødder, overfor ham sidder Schwann. Mellem dem kassebøger. Stemningen sval. (Det banker på døre) Arnesen ser surt op. Før han har sagt kom ind, kommer frk. Jørgensen til syne i døren. Hun bliver stående på dørtrinnet.

FRK. JØRGENSEN: Ja undskyld – men der er noget – –

D10

Hr. Schwann er også pirket over forstyrrelsen.

ARNESEN: (irriteret) Behøver det at være lige nu – ?

FRK. JØRGENSEN: Ja, for vi mangler både det ene og det andet –

D11

Arnesen prøver at blæse sig op.

ARNESEN: Sådan som omsætningen er – så er det Deres og det øvrige personales opgave først og fremmest at sælge det vi har –

FRK.. JØRGENSEN: Vi har næsten ingen konfektion, det er det, mange spørger efter –

Schwann irriteret over sædernes forfald.

SCHWANN: Det er bare sådan en ide, damerne har fået, den går nok over –

FRK. JØRGENSEN: Hvad mener De med det – ?

SCHWANN: Før syede de selv, eller fik syet – af gode metervarer, det skal de nok begynde på igen, færdigsyet tøj, det er ikke noget for virkelige damer –

D12

Frk. Jørgensen mod Schwann, som hun er bedre til at sige imod. Gør tegn i retning af den modsatte side af gaden.

FRK. JØRGENSEN: Der købes da ellers en mængde konfektionovre på den anden side af gaden –

SCHWANN: Ikke af virkelige damer – –

ARNESEN: En god sælger kan altid få kunden til at vælge en fin metervare i stedet –

FRK. JØRGENSEN: Det er ikke nok, at en metervare er fin –

SCHWANN: Hvad siger De – ?

FRK. JØRGENSEN: Den skal også være af sidste mode –

Arnesen glør ondt på hende. Frk. Jørgensen fremturer.

ARNESEN: Hvad mener De?

*FRK. JØRGENSEN: Det ved De jo ligeså godt som jeg – det vi har liggende er så godt som
altsammen fra i fjor og forfjor – –*

Vender sig, støder i døren sammen med Vicki, der kommer ind.

D13

Alle stirrer måbende på hendes tøj.

SCHWANN: Det må jeg rigtignok sige, som sprunget ud af et modeblad – –

VICKI: Ja, jeg har været i København – det var Daisy – –

Daisy kommer frem under bordet.

VICKI: Nåh – mors lille hund, har du haft det godt – –

Arnesen mørk i blikket. Da Vicki skal til at stryge ud med Daisy på armen, gør han tegn at hun skal blive –

ARNESEN: Jeg vil gerne være alene et Øjeblik med min kone, det forstår De sikkert –

D14

Schwann har allerede rejst sig, smækker den ubehagelige kassebog sammen.

SCHWANN: Ja selvfølgelig, fruhen har jo været borte i flere dage – –

D15

Butikken. Udenfor den lukkede dør. Schwann og frk. Jørgensen ser på hinanden, derefter vender Schwann hovedet bort. Man er vel i firmaets ledelse. Den næsten tomme butik, kun en enkelt kunde får forevist nogle knapper.

D16

Arnesens kontor. Ægteparret midt i diskussion.

VICKI: – fordi jeg er gift med dig, behøver jeg vel ikke at gå rundt i bondetøj –

ARNESEN: Det her er byens førende butik –

*VICKI: Mon ikke det er længe siden – (Arnesen synker sammen) – – undskyld Albert, det var grimt
sagt, men jeg kan ikke tåle, du er så smålig – –*

ARNESEN: – og pengene – hvor har du pengene fra –

D17

Vicki med et løgnagtigt glimt i øjet, hun ved at Arnesen foretrækker at tro hvadsomhelst. Udover sandheden.

VICKI: Åhhrr – det var nogen, jeg havde, og se her, hvad jeg osse har fået – øh – det vil sige købt –
– (Ser Arnesens blik. Tager låget af den firkantede kuffert.) – – – *en rejsegrammofon – –*

Finder en jazzplade fra tiden frem, Pladen sidder med andre i grammofonens låg. Sætter pladen på. En hot-melodi drøner gennem kontoret – Breder sig til –

D18

Butikken. En kunde spjætter, frk. Jørgensen stivner, hr. Schwann spærrer øjnene op – J

D19

Arnesens kontor. Vicki svajer rundt med Daisy i armene, Arnesen sidder i den infernalske larm, han ikke forstår, og stirrer på tal på papiret foran sig, på væggen ind til den tomme butik. Ser apoplektisk ud. Griber ud efter pladen, nålen skratter, pladen af grammofonen. Knækker den.

ARNESEN: Så stands da den fordrukne niggermusik – –

D20

Vickis store øjne. Hun står stille med Daisy i armene og ser på ham –

VICKI: (langsomt) Du er en KEDELIG, GAMMEL, OND mand –

Vender sig og går ud med hunden, knalder døren efter sig. Arnesen springer op, render efter hende.

ARNESEN: *Om forladelse lille Vicki, Om forladelse – jeg mente det ikke – –*

D21

Butikken. Personalet og to kunder i butikken stirrer efter ham.

D22

Mads spisestue. Man går til bords, Kristen, børnene, grisehandleren og kone, Mads, der er endnu to tomme pladser. Ingeborg og pigen Gudrun bærer fade til. Grisehandleren konverserer Kristen.

GRISEHANDLEREN: *Hvad vil Sparekassen nu gøre uden Dem - ?*

KRISTEN: *– i sparekassen kunne de ikke forstå, at Mads kunne bruge mig – –*

Mads fra bordeneden.

MADS: *Nej, du er jo også kun bankuddannet –*

ELLEN: *Skal onkel Kristen osse ekspedere – ?*

D23

Ingeborg sætter sig.

INGEBORG: *Nej, onkel Kristen skal hjælpe far – inde på kontoret.*

Gudrun fermer rundt i periferien.

MADS: Kom så Gudrun.

Gudrun falder ned på sin stol, al snak forstummer, udover Kristens stemme, han fortsætter, vendt mod grisehandleren.

KRISTEN: Men sparekassebestyreren sagde -- (Ser at alle sidder med foldede hænder, undtagen grisehandleren.) -- Hm -- nå ja --

D24

Mads spisestue. Mads beder rutinemæssigt, man aner at bordbønnen er på vej ud af Familien Skjern.

MADS: I Jesu navn gå vi til bords, at spise drikke på hans ord, han til glæde -- os til gavn -- så får vi mad i Jesu navn -- Amen --

Børnene falder fromt i med Amen --

KRISTEN: (smiler) Det må du undskylde -- det havde jeg rent glemt --

MADS: Der er vist meget, jeg husker bedre end dig --

D25

Ingeborg, oplivet. Ser på Mads, der skænker øl til de voksne. Vender sig så til Kristen.

INGEBORG: -- din bror er stædig, men et glas øl kan vi da få i ham -- nu --

Hele samtalen foregår i ni kærlig og munter tone, fadene vandrer. Flæskesteg med alt tilbehør.

KATRINE: I mit hjem sang vi før maden --

GRISEHANDLEREN: De var grundtvigianere -- det hænger sært ved --

KATRINE: (rapt) Og hvad er du, Oluf --

DANIEL: Morfar er socialdemokrat --

MADS: Ja, der hjælper hverken bønner eller sang --

GRISEHANDLEREN: Nej, det er kun jer venstremænd, der har brug for det --

D26

Ellen sidder og kigger forelsket på den nye onkel.

ELLEN: Skal onkel Kristen bo her --

INGEBORG: Nej, vi har jo ikke plads.

DANIEL: Ovre hos Ulrik har de to gæsteværelser.

MADS: Det får vi nok også – til sin tid.

Katrine mod Kristen.

KATRINE: Hvor skal De så bo – ?

Kristen ser hen på sin bror.

MADS: Jeg vil foreslå, du tager et værelse på højskolehjemmet.

KRISTEN: Er det jeres bedste hotel.

INGEBORG: Næh – det er postgården.

ELLEN: Der går vi til dans.

INGEBORG: Men højskolehjemmet er pænt og rent.

KRISTEN: Vi får se – –

MADS: Min lillebror har flotte vaner – han kom rejsende på anden klassen, nu ender han nok i en fyrstesuite – –

INGEBORG: Åhhrr – Mads – – –

MADS: Før jeg købte min butik, da rejste jeg på tredje, og mangen nat sov jeg på bænke på stationerne – for at – –

D27

Ingeborg dirigerer talekoret, der synes indøvet ved mange lejligheder.

INGEBORG OG BØRNENE I KOR: – – lægge skilling på skilling og få mit eget –

DANIEL: Amen –

Mads har smilende hørt på recitationen, nu studser han.

INGEBORG: Daniel!!

D28

Postgården ext. Bold kommer spadserende med Agnes under armen. Standser foran skilt.
Damekredsens Basar til Fordel for fattige Konfirmander. Tombola, auktion, underholdning, konditori m.m.

D29

Postgårdens sal. I baggrunden en scene, langs væggene boder, bemanded med byens damer. Herrer, damer og børn giver deres søgning. Ved borde serveres te med hjemmebag. Tombolaerne snurrer. Gevinster udleveres, potteplanter, bøger, hæfter, brystsukker i kræmmerhuse og hvad man ellers har kunnet tigge af byens handlende.

MUSIK: (fra scenens ikke alt for velstemte flygel) Elisabeth spiller en iørefaldende sonate af middel sværhedsgrad. Melodien akkompagneret en panorering over sceneriet. Vi kan f.eks. vælge Beethovens sonatine i G-mol.

D30-D31 (Udeladt)

D32

Boldt og Agnes ved at gå ind til basaren.

AGNES: Jeg ved altså ikke Boldt – hvis fruén ser os –

Boldt trækker i Agnes.

BOLDT: Har hun ikke givet dig to billetter – ?

De nærmer sig døren – Blomstervalsen roterer derinde.

AGNES: Jo, men den ene var jo til Laura.

BOLDT: Kan jeg ikke være lige så god som Laura.

Ved døren til basaren. Damen ved bordet med billetterne ved døren til basaren ser op. Foran hende står en gammeldags pengekasse, en kop kaffe og en skive sandkage. Agnes viser nølende de to billetter foran damen, der ser efter parret.

D34-D35 (Udeladt)

D 36

Elisabeth slutter. Stort bifald. Dr. Louis Hansen kommer ind på scenen. Han er konferencier og god til at neddæmpe sin ironi.

DR. HANSEN: Ja, viTak til vores musikalske bysbørn frk. Elisabeth Friis, der så smukt spillede Beethovens G-Mol-Sonatine for os. Så går vi over til auktionen over de skænkede Oberst Hackel har lovet at være auktionarius – – Jeg strækker våben og viger for militæret. – (klapsalver anført af en ironisk dr. Hansen)

Malerier, skidt og ragelse bringes på plads på tribunen.

D37

Varnæs, der står nær obersten gør ham opmærksom på, at det er hans tur. Arnesen kommer op på siden af Varnæs.

D38

Maudei tombolaen. Hun gør tegn til Elisabeth, at NU er det. Søsteren nikker opmuntrende. Det fremgår, at Maude har skænket et af sine billeder. Publikum summer –

D39

Dr. Hansen op på siden af Elisabeth.

DR. HANSEN: Pyh – det var det.

Ser op mod scenen, hvor obersten står og puster sig op. Elisabeth smiler.

DR. HANSEN: Jeg foreslår, at vi går ned i restauranten og tager en forfriskning –

Hansen tager hendes arm. Elisabeth ryster på hovedet.

ELISABETH: Jeg kan ikke nu – Maude har et billede med på auktionen –

Dr. Hansen fjerner sig mod udgangen.

D40

Maude op på siden af Elisabeth. Oberst Hackel på scenen.

OBERST HACKEL: Vi starter med denne smukke alabastervase, må vi få et bud –

FRA SALEN: 2 kroner – –

Maude gør tegn med hovedet.

MAUDE: Elisabeth, har du set Agnes – hvem er den mand der har armen om livet på hende – –

OBERST HACKEL: 2 kroner – 3 kroner – derhenne – skal denne smukke vase – – –

FRA SALEN: 3,25 – –

D41

Arnesen og Varnæs. Arnesen gør tegn i retning af restauranten. Varnæs nikker. Under det følgende går de ud.

ARNESEN: Jeg må tale med dig – kunne vi – – ?

OBERST HACKEL: 3.25 er budt – –

Fru Fernando Møhge i en stol ved siden af hende datteren. Fruen hæver sin stok og brøler.

FRU MØHGE: 3 kroner og 35 øre – –

D42

Misse ser rædselsslagen ud.

MISSE: Jamen mor, det er jo den, vi har skænket – fordi vi ikke har plads til den – –

OBERSTEN: Første, anden og tredje gang – vasen går til fru Fernando Møhge – mig en ære

Rækker den ud over rampen til hjælpende hænder, lille Misse modtager den med alle tegn på fortvivlelse –

FRU MØHGE: Sådan en har jeg ønsket mig hele mit liv

D43

Postgårdens restaurant. Inddelt i pyntelige båse. I en sidder Louis Hansen med et glas øl.

D44

I en anden Arnesen og Varnæs med hver sin whisky-sjus.

VARNÆS: Du må forstå Albert, når jeg er gået så vidt, så er det, fordi vi er venner, og vores fædre og bedstefædre også har været venner – men nu vil jeg bringe mig selv i miskredit –

ARNESEN: Men jeg kommer til at have kapital – det er kun noget midlertidigt – det er tiderne –

VARNÆS: Det er også tiderne, Albert –

En pause mellem de to mænd.

VARNÆS: Du synes måske, det lydder forrykt – fordi vi altid har været naboer derude på Fedet – (Arnesen ser op) – men Albert – har du aldrig tænkt på at skille dig af med sommerhuset –

ARNESEN: Solskrænten – ? Har du glemt, at din og min bedstefar byggede de to huse samme år –
–

Varnæs fast i stemmen. Antyder, at nu er tiden inden inde til at vælge.

VARNÆS: Din bedstefar grundlagde også forretningen, hvad tror du han ville vælge at beholde –

D45

Postgårdens sal. Obersten på scenen, holder en gipsmodel af en kirke.

OBERSTEN: – 3 kroner er budt – første – anden – tredje gang, for en model af Sortebrødre Kirke – den dame der, vær's god –

Det er tyndet ud i forsamlingen.

D46

Elisabeth og Maude står i nærheden af hinanden. Maude knytter hænderne, da obersten fremdrager et maleri.

OBERSTEN: Så kommer et sofastykke – aftenstemning ved Tord Sø – malet af fru bankdirektør Hans Christian Varnæs – må vi så få et bud –

Det gyser i Maude – Tavshed – obersten ser sig om.

D47

Maudes ansigt, også da Agnes efter en lang pause råber:

AGNES: 50 øre –

Maude mod Elisabeth.

MAUDE: Hvor vover hun, hun ved det er mig der har malet det – –

D48

Hr. Schwann i mængden.

SCHWANN: Jeg byder en krone –

D49

Agnes siger noget til Boldt.

BOLDT: Halvanden krone –

D50.

Hackel på scenen.

OBERST HACKEL: Skal dette kunstværk, malet af en af vor bys smukkeste fruer gå for halv anden krone – –

Dødlignende tavshed. Ingen siger noget.

D51

Elisabeth ser ulykkeligt på søsteren. Maude står og prøver at finde en grimasse der kan passe. Hvisker til søsteren.

MAUDE: Hvor er Hans Christian, han lovede – –

OBERST HACKEL: Jeg spørger igen – skal dette billede –

D52

Boldt blinker til Agnes, grand Seigneur.

BOLDT: Bevares, hvis du vil have det lort – to kroner –

Ser sig grinende om.

D53

Maude stivner –

D54

(Hackel klasker halvhjertet 3 gange). Obersten rækker billedet ned fra podiet.

D55

Postgårdens restaurant. Kristen ind, fulgt af over tjeneren. Varnæs og Arnesen stadig i samtale. Dr. Hansen ved et andet bord. Kristen ser sig om. Gør tegn mod et bord. Kristen sætter sig. Overvejer.

OVERTJENEREN: – Portieren vil vise Dem værelset om lidt – og her er så vores restaurant – er der noget vi kan byde Dem, mens De venter – ?

KRISTEN: Det skulle være en kop kaffe –

D56

Døren op. Elisabeth ind. Ser sig om, går hen til Varnæs og Arnesens bord.
Varnæs Ser op.

VARNÆS: Elisabeth - ?

Elisabeth mod Arnesen.

ELISABETH: Undskyld jeg bryder ind – men Hans Christian – Maude vil gerne hjern –

D57

Varnæs ser op – forundret.

VARNÆS: Nu – ?

ELISABETH: Ja kom hellere, hun har det ikke så godt –

Varnæs bryder hurtigt op, tæller penge, lægger dem.

VARNÆS: Er det den almindelige bacilleforskrækkelse –

ELISABETH: Nej, det var det billede – det gik for 2 kroner – til den mand, Agnes render med –

D58

Maude står i døren, ser sig om, ulykkelig

MAUDE: (med klagende stemme) Elisabeth – –

D59

Postgårdens restaurant. Elisabeth rejser sig.

ELISABETH: Nu kommer vi, Maude –

Tjeneren passerer hende med kaffe og en cognac til Kristen – Varnæs mod Arnesen, har rejst sig –

VARNÆS: Vi taler videre i morgen, Albert –

Varnæs og Elisabeth mod Maude, de går ud sammen.

D60

Kristen ser op, følger selskabet ned Øjnene, mens tjeneren placerer kaffe og en skænket cognac
Kristen ser forbløffet på cognacen, han ikke har bestilt.

TJENEREN: Det er på huset hr – – –

D61

Gaden, total. Ud fra Mads hus kommer Daniel og Ellen, skoleklædte han med tornyster, hun med mappe. Følges henad fortovet –

D62

Ud fra Varnæs port kommer Agnes med Regitze ved hånden og Ulrik, der springer omkring udenfor kontrol. De går først alle tre på deres eget fortov.

D63

Gaden tyve meter fra Varnæs port. Ulrik får øje på Daniel og Ellen på det modsatte fortov. Skrå over gaden. I det fjerne en enlig bil, en mælkevogn og to cyklister.

AGNES: Ulrik, det må du ikke, i den skrækkelige trafik – –

D64

Ulrik, Daniel og Ellen følges videre, hopper og hinker og morer sig øjensynlig sammen –

D65

Varnæs soveværelse. Maude i sengen Varnæs kommer ind.

VARNÆS: NU går jeg – skal du ikke op – ?

MAUDE: (Svag i stemmen) Nej, jeg bliver i sengen –

VARNÆS: Hvis du fejler noget, så må vi hellere have fat i dr. Hansen.

MAUDE: Du ved godt, hvad jeg fejler, Hans Christian (Hæver den svage stemme.) – det var ikke sket, hvis du havde været der –

VARNÆS: Jeg har jo sagt, det var nødvendigt, jeg talte med Arnesen, han er i knibe. Han skal bruge 30.000 kroner, og dem har han ikke.

MAUDE: Jamen det må du da – hvad har man en bank til –

VARNÆS: Som sagerne står, kan jeg ikke bevilge ham det lån, revisorerne vil gøre anmærkninger –

MAUDE: Så kan du da bare antage nogle andre revisorer – –

D66

Varnæs ryster på hovedet.

VARNÆS: Maude –

Kysser på fingeren, går –

D67

Maude ligger lidt og funderer. Elisabeth kommer ind. Fuldt påklædt.

ELISABETH: Vil du blive i sengen – ?

MAUDE: Ja hvor ellers, jeg vil aldrig vise mig igen –

ELISABETH: Nu skal jeg sende Agnes ind med en bakke – –

MAUDE: Agnes – jeg vil ikke se hende for mine øjne –

ELISABETH: Hun gjorde det jo i en god mening – Maude –

MAUDE: Såhh – det tror du.

ELISABETH: Hun har slået det op på sit værelse fordi hun synes, det er pænt.

MAUDE: Skal det være en kompliment, at Agnes synes det er pænt – nu må du holde op Elisabeth –

D68

Elisabeth er af gammel vane begyndt at rydde op, samle snavsetøj etc.

ELISABETH: Kan det være dig en trøst, at Agnes ledsager syntes, det var noget lort.

MAUDE: Bliver du nu også vulgær? Efter hånden føler jeg det, som om alt det grimme og simple sniger sig ind fra alle sider – kan du ikke se det, Elisabeth – det ligesom klæber – alle vegne – ligesom uff – støv og snavs – det er ikke som før –

Hun ser på sine hænder, gnider neurotisk fingerspidserne mod håndfladerne.

D69

Elisabeth på vej ud af døren uden at svare –

MAUDE: Du er heller ikke som før –

Vender sig i døren.

ELISABETH: Jeg – ?

MAUDE: Nej, ingen er som før, heller ikke Hans Christian – –

ELISABETH: Måske er det, fordi vi allesammen bliver ældre – undtagen.....

Tager sig i at fuldende sætningen.

MAUDE: Undtag – er det mig, du mener – ?

Elisabeth ved at lukke døren. Orker ikke en konfrontation. Har næsten lukket døren bag sig, åbner den igen, stikker hovedet ind.

ELISABETH; Nej, glem det, Maude – men hvis jeg var dig ville jeg alligevel se at komme ud af den seng –

D71-D72 (Udeladt)

D72

Tøjhuset int. Mange ekspedienter, deriblandt Arnold. Blandt kunderne fru Violet, der søger stof til sin afdansningsbalrobe. Meget med tyl og anden flagrestads. Arnold ekspederer en anden kunde. Fru Violet står selv og draperer stofferne foran et spejl. Mads forbi, hjælper hende med at bringe en flig på plads. Ser på hende i spejlet.

MADS: Det klæder Dem godt, fru Violet –

D73

Fru Violet ser forbavset på ham. Hun er lidt bange for ham. Ser på prisskiltet i kanten af stoffet.

VIOLET: Seks kroner meteren – det er det allerdyreste –

MADS: Som Arnolds mor får De 10 procent

VIOLET: Joh – men –

MADS: (Mere fortrolig.) – og jeg kan love Dem, at Deres investering af vinterens kontingenter vil give gode renter – –

Violet indforstået. Kommer i tanker om sine forbedrede finanser. Tager beslutningen.

VIOLET: Ja det er jo sandt – jo – så tager jeg det her stykke – –

D74

Mads samler personlig rullen sammen, går hen til Arnold ved disken. Man har netop fået kontakt med en mandlig kunde. Gør en sigende bevægelse mod Mads –

D75

Mads kontor. Ligger ved siden af butikken. Mads viser kunden ind. Kristen sidder med regnskaber, ser spørgende op.

D76

Mads præsenterer kunden, en nydelig mand, der ikke ser bondsk ud, tydeligvis en proprietær.

MADS: Det er proprietær Holst fra Møllegården, som kommer for at give os pant i sit høstudbytte for i år –

D77

Varnæs køkkenet. En stor bakke med forskelligt til te, en kage, smurte boller. Laura skærer sandkage med en enorm kniv. Agnes parat til at bringe bakken ind.

AGNES: De kan skære halsen over på mig med den der, hvis ikke det er sandt – i samme øjeblik, hun så fruén, stak hun i at tudbrøle – – (Agnes går helt ind i fruéns rolle.) – – og faldt fruén om halsen – og fruén glemte alt om snot og baciller – hun sagde – jamen lille Victoria – lille Victoria – så, så, så – –

Laura har først foregivet mangel på interesse, men overgiver sig.

LAURA: Er Arnesen død – ?

Agnes helt nøgtern.

AGNES: Nej, det ville hun ikke ta' sådan. Det er noget meget værre – måske hunden – ? Skynd Dem med den bakke, så jeg kan komme ind til dem.

D78

Varnæs stue. Vicki i grædende stund i sofaen, overfor Maude, fuld af deltagelse.

MAUDE: Jamen sommerhuset – det kan han da ikke sælge – og lige op til vores

Vicki hikker sig igennem replikken.

VICKI: Han skal bruge en hel masse penge – siger han, – til forretningen – – men hvorfor skal det lige gå ud over mig – –

MAUDE: Over os allesanunen – hvem kan vi ikke få til naboer – og hvad med tennisbanen –

Ved tanken om tennisbanen bryder Vicki helt sammen.

D79

Agnes står i døren med bakken. Maude bliver opmærksom på hende, signalerer til Vicki, at de skal finde en grimasse der passer.

MAUDE: Tssss.....

Agnes placerer bakken, mens damerne ser unaturlige ud i ansigtet. Begynder langsomt at fordele kopper og tallerkner – Maude utålmodig.

MAUDE: Tak Agnes – vi klarer os selv – måske kan min søster – –

D80

Agnes retter sig, afventende.

AGNES: Frk. Friis er ude og gå tur med Regitze –

MAUDE: Jamen så klarer vi os – tak Agnes –

Agnes står stadigvæk vagt –

D81

Varnæs køkken. Agnes kommer ud, bristefærdig. Laura sidder med en kop kaffe og sin cigar.

AGNES: Det er sommerhuset – det skal sælges.

LAURA: Ja for min skyld ingen alarm, så slipper vi for at komme på landet – det har jeg aldrig brudt mig om –

AGNES: Det er ikke vores – det er deres –

LAURA: Arnesens - ?

Agnes nikker.

AGNES: Han mangler penge –

D82

LAURA: Det gør alle for tiden.

Laura er blevet dystert.

AGNES: Da ikke vi –

Agnis forsyner sig med kaffe og et stykke kage, sætter sig på køkkenbordet.

LAURA: Den slags hører De og jeg ikke om, før til sidst – se til købmand Munks – Arendse havde været kokkepige der i 25 år og vidste hun noget om falitten før hun hørte knaldet – og købmanden lå der, død som en sild – (puffer på cigaren) – og fru – hun vidste heller ingenting –

AGNES: Fruerne – de ved aldrig noget, før det er for sent.

D83

Banken, Varnæs kontor. Varnæs med nogle papirer, bogholder Stein kommer ind med et chartek. Håndskrevne dokumenter imellem formularerne. Åbner chartekket.

Stein en bedrøvet bekymret midaldrende mand.

STEIN: Nej, hr. bankdirektør, det går ikke an, hvis De spørger mig, det vil være kritisabelt –

VARNÆS: At overtage ejendommen – –

STEIN: Ja i disse tider – hvem vil købe så stort et sted, der er ingen, der har penge – –

VARNÆS: Jeg håbede bare –

Blader rastløs i papirerne.

D84

Stein i ærbødig venten. Med en anden mappe under armen.

STEIN: Bankdirektør Varnæs – det vil ikke være klogt, vi har allerede gjort lidt mere for manufakturhandler Arnesen end vi burde, og hvis der nu er en seriøs køber, med stor udbetaling, så kan vi måske komme ud af det – –

VARNÆS: Det er ikke let –

STEIN: Nej, krisen er nået til Korsbæk hr. bankdirektør, vi skal også kigge på stumperne efter købmand Munk –

D85

Varnæs stryger sig træt over panden, mens Stein med begravelsesmine forelægger de sørgelige papirer.

VARNÆS: – ved De, jeg har gået i skole med Munks døtre og Munks bedstefar var ned til at grundlægge banken her –

STEIN: Ja, det er strenge tider, disse døds boer, de ligner allesammen hinanden. Aktiverne har jeg her – –

D86

Mads dagligstue. Aften. Ingeborg, velklædt, bevidst ind, Mads i en stol ser op, stolt af hende. Hun har frakke på, går tilbage til entreen, hænger den og vender tilbage under replikken.

INGEBORG: Repræsentanten ville absolut give middag på postgården, jeg fik eneret på kollektionen, har Gudrun givet jer mad – ?

MADS: Det var udmærket – ja – hvordan med kontantrabatten – ?

INGEBORG: De mangler allesammen penge – jeg fik 20 procent –

MADS: Du er dygtig –

INGEBORG: Nej, men vi er tilsyneladende de sidste i denne by der kan betale –

D87

Ingeborg sætter sig.

MADS: Vi har det godt, Ingeborg –

INGEBORG: Ja – jo – men –

MADS: Men hvad – ?

INGEBORG: Der er alligevel så meget sørgeligt – dem uden arbejde – og alle dem, der går fallit, med store gamle forretninger – –

MADS: – – som de ikke selv har skabt, det er måske derfor, de går fallit, de har ikke lært respekt for pengene – Det har vi – –

INGEBORG: (Som om hun kan se det.) Vi – ja – men Mads, sommetider synes jeg, det er som –vi sidder på en ø – tørt og godt – og rundt om os – ude i vandet – drukner de – den ene efter den anden –

(Det ringer på døren)

D88

Mads rejser sig, går ud og lukker op. På denne replik.

MADS: Det er fordi de har glemt at lære at svømme – Kommer ind med Grisehandleren og en kraftig herre, let landlig.

GRISEHANDLEREN: Vi har været ude og se på stedet – 3 ½ tønne land ned til stranden – og Hansen her vil gerne være stråmand.

Mads ser på Ingeborg, der stadig ikke er kommet over sine skrupler. Grisehandleren ser på Hansen, Griner.

GRISEHANDLEREN: – – – Hæ – stråmand – ja du er sgu et digert strå, Hansen – du ser ikke ud til at blæse om i stille vejr.

MADS: Huset – hvordan er det –

GRISEHANDLEREN: Stort – og af træ, og jorden er det bare lyng –

D89

Grisehandleren sætter sig, gør tegn til Hansen at han skal gøre det samme.

INGEBORG: Hvad vil I dog med 3½ tønne mager jord ude ved Fedet – Hvem er så rige, at de vil købe det – – ?

MADS: I mindre lodder – det kommer, det de rige har haft råd til at gøre indtil nu, det vil alle ønske at gøre i fremtiden – for at ligne dem –

INGEBORG: Tror du –

D90

Mads sætter sig hos de to mænd, grisehandleren fremdrager papirer.

MADS: Jeg VED – det er min tommelfingerregel – den du og jeg og børnene skal leve af

D91-D93 (udeladt)

D94

Postgården. Udenfor salen, Skilt forkynder: Korsbæk Musikforening. Sangaften
5olist: Koncertsangerinde Amalie Hagensen. Lieder, romancer m.m.

Udenfor salen. (Ved flyglet Roland Andersen.) Hosten og snøft. Elisabeth blandt byens herrer og damer, viser sin billet, går ind i salen, hvor der ganske rigtigt hostes og snøftes som altid før en koncert.

D95

Elisabeth ind på en række, tager programmet frem, ser på det.

D96

Elisabeths hænder med programmet, så vi lige aner, hvad der forestår.

D97

Scenen som vi kender fra basaren. Der står flyglet.

D98 Elisabeth stikker programmet i sin taske. Ser på stolen ved siden af. Den er tom. Lægger sin taske.

D99

Sangerinden og akkompagnatøren kommer ind på scenen.

D100

Elisabeth tager sin taske igen for at hale program op.

D101

Der kommer stadig nogle få mennesker ind salen.

D102

Elisabeth tager programmet, ser mod scenen og klapper tasken i, sætter den uden at se på stolen ved siden af, på sædet, hvor den stod før. Der sidder Kristen.

KRISTEN: Tak – –

D103

Sangerinden har spændt sit bryst. En midaldrende sværbarmet dame med mange frynser – (Pianisten er startet på et inciterende forspil)

D104

Elisabeth stivner ved Kristens tak, drejer derefter hovedet til siden. Ser Kristen, derefter sin taske, som han har i hånden.

KRISTEN: Jeg vil da gerne holde den for Dem –

ELISABETH: Nej, det må De undskylde – –

Elisabeth tager tasken. (Sangerinden begynder koncerten) Kristen ser på hende fra siden – morer sig –

D105

Jernbanerestauranten Slyngelstuen. Aften. Fede og Røde spiller tomands-seksogtres ved stambordet (Fjerne togsignaler). To–Tre gæster hanker op i deres habengut og bereder sig til togafgang. Boldt ved buffetten, hvor Agnes også hænger.

BOLDT: Så går toget – –

Fede og Røde spiller uanfægtet videre –

AGNES: Nu går jeg osse snart –

Boldt forbavset –

BOLDT: Sku' vi ikke – – ?

D106

Agnes ser på Fede og Røde.

AGNES: I Kosmorama – jo – men det når vi heller ikke i aften.

Boldt ser på divaen.

BOLDT: Vi kan da blive her – de går snart –

Agnes ikke rigtig med.

AGNES: Her – hvad skal vi lave – ?

Divanen, Boldt bliver højskole–poetisk, synger ikke helt korrekt men meget følsomt

BOLDT: (syngende) Hvad vi skal lave – dingeli og lej, dikke du og dej, dikkelikke dig og mig – og tralalalalalej – –

D107

Røde og Fede ser op –

BOLDT: Skal du ikke snart hjem og spise Fede –

FEDE: Må jeg ringe og høre, hvad vi skal ha' – ?

Boldt gør en indbydende håndbevægelse mod aflukket med sofaen.

BOLDT: Du kan ringe derindefra – hvad var det du fik her – foruden det våde –

Griber blokken – Fede baner sig vej rundt buffetten. Boldt træder til side, Fede på vej mod sofaen og telefonen.

FEDE: Kogt torsk og svedskegrød – –

D108

Boldt noterer. Fede ringer på telefonen, planter derefter sin enorme bag midt i sofaen.

FEDE: Dav – kan jeg få 914 – hallo – er det dig Marie – hvad står den på i aften

Fede lytter intenst – (knagen)

D109

Agnes øjne.

D110

Fede stadig lyttende på sofaen, der gradvis synker sammen på midten – (braget) Indtil begge dele danner en vinkel med Fede placeret i den nederste spids.

D111

Agnes griner. Boldt taber masken, ser på Agnes.

D112

Fede sidder bare.

FEDE: Jeg skal hjem og ha' flæskesteg –

D113

Postgårdens sal. Sangerinden folder sig ud i en meget koket sag –

D114

Elisabeth og Kristen, hun drejer hovedet, kaster et stjålent blik på sin sidemand. Han ser på hende. Deres øjne mødes, latteren bobler frem i dem. Elisabeth drejer hovedet, let sippet, han ser stadig på hende, hun vender ansigtet igen og giver sig nu hen i det helt store grin, må have et lommelørklæde frem af tasken. Damen slutter under endnu højere hyl. Kristen sidder endnu engang med tasken efter lommelørklæde-scenen.

D115

Varnæs gadedør. Agnes og Boldt kommer gående med deres hjemløse kærlighed, ser sig om til alle sider. Hun går ind for at se om kysten er klar, kigger op af huset for at se hvor der er lys, gør tegn, de lister indenfor.

D116

Postgårdens restaurant. Elisabeth og Kristen ved et bord, foran sig har de kaffe kopper og små glas

–

ELISABETH: Ved De, at det er det ondeste, man kan gøre – –

Kristen ser uforstående ud.

KRISTEN: – – at sidde her og drikke kaffe sammen – ?

Elisabeth ryster på hovedet.

ELISABETH: Nej – at more mig over en, der giver koncert – nu skammer jeg mig –

KRISTEN: Det skal De ikke, De var så smuk, da De sad der og morede Dem. De er også smuk, nu De sidder og skammer Dem – – (Elisabeth leger med sit glas. Kristen smiler til hende. Han lægger sin hånd over hendes.) – – – Nu tror De mig ikke men –

ELISABETH: Men hvad - ?

KRISTEN: Fra jeg så Dem første gang – der var et eller andet, der sagde mig, at De var (Kristen leder efter ordet. – Elisabeth afventende.) – – bemærkelsesværdig, det er vist det nærmeste, jeg kan komme det –

ELISABETH: Bare fordi De ser mig ved en koncert for en time siden – ?

D117

Hr. Schwann går igennem restauranten, langsomt hen forbi bordet.

KRISTEN: Jeg har kendt Dem i flere uger – fra den aften, jeg flyttede ind her – De kom ind med Deres søster – –

ELISABETH: Nåh den aften – her De ikke taget fejl – min søster har altid været den mest bemærkelsesværdige af os –

Schwann tiltrukket af optrinet. Bukker mod bordet.

KRISTEN: Jeg tager ikke fejl – – –

SCHWANN: Godaften – frk. Friis –

Elisabeth fjerner sin hånd under Kristens.

ELISABETH: Godaften hr. Schwann – –

Schwann går videre, sprængfærdig af nysgerrighed.

KRISTEN: Hvem er den underlige lille mand – han spiser også her – –

ELISABETH: Han er førstemand – i den store manufakturforretning, nej han er vist endda blevet medejer – –

KRISTEN: De sagde den store manufakturforretning, det troede jeg var min brors.

Stadig lidt i vildrede.

ELISABETH: Deres bror – er De – – – ??

KRISTEN: Jeg har jo slet ikke præsenteret mig – Kristen Andersen-Skjern.

Folk begynder at rejse sig i restauranten.

D119

Elisabeth stivner lidt – hendes stemme bliver pludselig halvformel.

ELISABETH: Elisabeth Friis – nu er pausen forbi, så må vi også hellere – –

Kristen lægger igen hånden på hendes hånd.

KRISTEN: Hvorfor skal vi udsætte os selv for flere lidelser – når vi kan sidde her – – – (Elisabeth har været ved at rejse sig, hun er i syv sind, men sætter sig tilrette igen.) – – eller kommer De bare til at more Dem igen – og så skamme Dem bagefter – –

Elisabeth ser lidt på ham, skal – skal ikke, så smiler hun.

D120

Gaden. Nat. Elisabeth kommer gående. leende og snakkende. Side om side, men ikke med hinanden under armen, endnu. Fra det varnæske nabohus kommer dansemusik, vi hører det først svagt, efterhånden som parret nærmer sig huset, tager det til. Tilsidst næsten naturlig højde.

D121

Kristen tager fat i Elisabeths arm, vender hende som en dreng på danseskole, bukker for hende og danser med hende forbi husets facade. Da de når hen til Varnæs port, gør han holdt. Bukker for hende. Elisabeth nejer. Lykkeligt forlegen. Kristen helt selvfølgelig, vis på at der vil komme mange efter –

KRISTEN: Det var vores første dans – Godnat Elisabeth – –

Elisabeth smutter ind af porten.

ELISABETH: Godnat – Kristen – –

D122-D146 (Udeladt)

D147

Varnæs spisestue. Tydeligt pigens friaften. Elisabeth går til og fra med mad til børnene, et relativt beskedent bord med en kande saftvand. Maude ind i vildeste galla, svinger rundt for Elisabeth.

MAUDE: – hvad synes du – – ?

D148

Elisabeth loyal, men uden den store begejstring.

ELISABETH: Du bliver endnu engang ballets dronning –

Vender sig mod børnene.

ELISABETH: Tror I ikke, jeres mor bliver ballets dronning – –

REGITZE: Jo – hvis hun ikke bliver forkølet –

D149

Varnæs er kommet ind. Iført kjole og hvidt.

ULRIK: – – eller får hovedpine – – eller der er snavset – –

Maude stirrer uforstående på sin søn.

VARNÆS: Må jeg byde fru min arm –

D150

De går, Elisabeth ser efter dem.

D151

Regitze i spisende stund.

REGITZE: Hvad skulle de – ? Hvad var det, de sku' – –

Elisabeth distræt, hører først ikke, hvad hun siger, ser op –

ELISABETH: Til gallamiddag i borgerforeningen – og bal –

ULRIK: Må vi lege gallamiddag – (Elisabeth svarer ikke, hun stikker i sin mad) – – – Kom Regitze – vi leger gallamiddag.

D152

Begge børn griber deres saftvandsglas. Ulrik efterber en skabet voksen-stemme.

ULRIK: – – Fru Fernandu Møhge, må jeg hilse på Dem –

Regitze falder ind i rollen.

REGITZE: Mig en fornøjelse, oberst Hackel –

Børnene støder deres glas sammen og vælter kanden, saftevandet flyder over bordet. De bliver helt stille, ser på Elisabeth, der ikke siger noget. Regitze smiler usikkert.

D153

Elisabeth gemmer ansigtet i hænderne, prøver at tage sig sammen –

D154

Børnenes usikre ansigter. Store øjne, for noget er galt. (Telefonen ringer) Ulrik springer afsted mod telefonen, Regitze rejser sig og går hen til Elisabeth, læner sig bare stille op ad hende.

D155

Ulrik kommer futtende tilbage.

ULRIK: Det er til dig –

Elisabeth rejser sig –

ELISABETH: Til mig – ?

D156

Postgårdens restaurant. Telefonbox. Kristen med telefonen for øret.

KRISTEN: Jeg så Deres søster komme ind lige før – hun er stadig ikke helt så bemærkelsesværdig som De – –

D157

Varnæs hjem. Ved telefonen. Elisabeth ser ned ad sig.

ELISABETH: Jamen i aften – så skal jeg først spørge Laura, om hun kan blive – jo, – det går nok –

D158

Spisestuen. Elisabeth ind. Glad –

ELISABETH: Nå børn – –

REGITZE: Nu er de ikke ked af det længere – vel – ?

Elisabeth purrer hende i håret – –

D159

Biografen. En egnet forestilling fra tiderne – gerne romantisk – Elisabeth og Kristen side om side. Han lægger hånden over til hendes (biograflyde der går over i Elisabeth-musik)

D160

Byens anlæg. Elisabeth og Kristen, snakkende og leende –

D161-D165 (Udeladt)

D166

Åens bred. Ad en sti langs åen kommer den Møhgeske ekvipage, fruene i rullestolen, frøkenen skubber. Fruene gør store øjne, stopper med et signal fra stokken rullestolen.

D167-D170 (Udeladt)

D171

Varnæs dagligstue. Maude sidder derinde, Agnes ved at tage te-service ud. Elisabeth ind. Maude gør tegn mod bakken.

MAUDE: Vil du også –

ELISABETH: Nej tak –

Maude gør tegn at Agnes der er bristefærdig af nysgerrighed skal forsvinde. Døren lukker sig omsider. Maude på spring, slår først ind i den søster-fortrolige tone –

MAUDE: Nå – – fortæl så hvem det er – ?

ELISABETH: Jeg så Møhgerne komme ud, så det har de vel fortalt – –

D172

Maude efterligner endnu Møhgerne med en vis ironi.

MAUDE: De sagde det var en, dem ubekendt mandsperson – –

ELISABETH: Så kender du ham heller ikke, men jeg kan lige – før vi går videre – sige, at jeg agter at gifte mig med ham.

MAUDE: Gifte dig – – jamen skal vi og børnene så af med dig – –

ELISABETH: Ja, det ser jo sådan ud.

MAUDE: Hvad er han – ?

ELISABETH: Forretningsmand – han er for resten bankuddannet –

MAUDE: Og sidder godt i det – ?

D173

Elisabeth smiler.

ELISABETH: Nej, hvor det ligner dig, Maude – at spørge om det, før du ved, hvem han er – –

MAUDE: Og hvem er det så – ?

ELISABETH: Han hedder Kristen Andersen-Skjern.

MAUDE: Andersen – øh – – er det ikke – – ?

D174

Elisabeth tager et dyb indånding.

ELISABETH: Jo, han er bror til manufakturhandleren på den anden side af gaden. Og han arbejder også derovre – (Mauds ansigt) – – og han er 5 år yngre end jeg, – for at du kan få det hele med – – (Pause)

MAUDE: Det mener du ikke, Elisabeth – det er en spøg – en dårlig spøg.

ELISABETH: Maude, jeg har forudset dine bemærkninger, men det er ingen spøg, det er alvor --

D175

Maude tænker efter, går over til det svære skyts.

MAUDE: Ligesom dengang du ville giftes med gartnerens søn fra Villede --

ELISABETH: Ja, ham ville jeg også giftes med, men det fik I jo ødelagt --

MAUDE: Vi -- ??

ELISABETH: ja, ikke Hans Christian, men dig og far og mor og tanterne --

MAUDE: Bare fordi vi kom til at le ved koncerten -- vi lo jo ikke af hans violinspil --

D176

Elisabeth bliver skarp i tonen.

ELISABETH: Nej, for det havde I slet ikke forstand på -- I lo ad hans kjolesæt, fordi det var gammelt og forkert, fordi han var fattig --

MAUDE: Hvorfor sidder vi nu og skændes om ham? Det er da langt værre det, du fortæller mig nu. Er du da klar over, hvad det er for nogle mennesker - broren og hans familie -- ?

ELISABETH: Nej, for jeg kender dem ikke endnu, men det gør du måske -- !

MAUDE: Det er dem der har ødelagt alt for Arnesen. Svigerfaderen det er ham grisehandleren med hunden -- og konen, har hun ikke været gift med en tugthusfange -- skal vi til at omgås de mennesker -- ?

ELISABETH: Det MÅ da blive jeres sag -- men mit forhold til Kristen, det er min sag --

MAUDE: Det er der, du tager fejl, tænk dog på far og Manny -- tænk dog på, hvad vi to er opdraget til --

ELISABETH: Ja, hvad er du og jeg egentlig opdraget til Maude. Du kan lige så godt se det i øjnene, at vi ikke er opdraget til den tid vi lever i -- og slet ikke til den tid, der kommer --

MAUDE: Har vi det ikke godt? Har du ikke haft et godt hjem her? Bryder du dig ikke mere af børnene? Elisabeth du må tænke dig om --

ELISABETH: Jeg tænkt mig om -- jeg har også et liv --

MAUDE: Jamen, med vores liv -- hvad med mit?

ELISABETH: Det må du selv finde ud af -- det var måske på tide --

D178-D179 (Udeladt)

D180

Banken. Varnæs kontor. Varnæs alene – traver lidt utroligt – det banker – han sætter sig.

VARNÆS: Kom ind –

D181

Elisabeth kommer ind.

ELISABETH: Du ville tale med mig – ?

VARNÆS: Ja – vil du ikke sidde –

ELISABETH: (sætter sig) Tak –

VARNÆS: Er der noget, jeg kan gøre for dig.

ELISABETH: Hvad mener du – ?

VARNÆS: Er du ked af at være her, – har vi ikke altid – –

ELISABETH: Jo, men jeg er mere og mere i tvivl om, hvorvidt jeg nogensinde skulle være kommet –

VARNÆS: Var det ikke den bedste mulighed dengang – efter Arne – ?

ELISABETH: Jo for mig, men Maude, hvad med hende – havde udviklet sig sådan, hvis jeg ikke altid havde været der – nu ligger hun igen inde i den forbandede seng – – Undskyld Hans Christian

–

D182

Nær Varnæs. Han ser på hende – tøver lidt –

VARNÆS: Du skal vide – du har været alt det for os – også for mig, – som Maude ikke har klaret – (pause) – – – der er noget, jeg gerne vil sige nu – – – jeg havde vel valgt dig, hvis jeg havde truffet dig før Maude –

ELISABETH: Det var vel ikke det, vi skal tale om – det var om – – det andet.

D183

Varnæs rejser sig, går rundt og lægger armen om skulderen på hende. Elisabeth stivner let.

VARNÆS: Ja om, hvorfor det ikke kan lade sig gøre –

Elisabeth gør sig fri af hans arm. Han går tilbage.

ELISABETH: Begynder du nu også med grisehandleren og tugthuskandidaten – (Hun ser på ham og forstår, hun har gjort ham uret.) – – – Undskyld, jeg ved godt, at sådan er du ikke – det er i vores familie, snobberne findes –

VARNÆS: Nej, jeg vil tale om broderen – jyden. Han er en farlig mand – ved du, hvor mange han har ødelagt i de få år han har været her i byen – Hvordan han er i færd med at kvase Albert –

ELISABETH: Skal det komme Kristen til skade, at hans bror har konkurreret Arnesen ud – det kunne enhver anden gøre –

VARNÆS: Det er hans metoder, jeg taler om – og broderen arbejder for ham – det er ikke mennesker for os – –

D184

Elisabeth rejser sig.

ELISABETH: Jeg forlanger ikke, at I skal elske dem, men I kan heller ikke forlange, at jeg skal afslå fra at gifte mig med Kristen –

D185

Varnæs rejser sig også.

VARNÆS: Elisabeth – jeg beder dig, – for min – (taler hurtigt indtrængende) – – nej for børnenes skyld – og for din egne – men hvorfor ikke tage med dr. Hansen til Salzburg-koncerterne – du kunne blive dernede og tage det klaverkursus, du altid gerne har villet have – bruge de penge du vil – Elisabeth, se på mig – –

ELISABETH: Det nytter alt sammen ikke noget nu –

VARNÆS: Så er der noget andet, jeg må sige til dig – hvis du vil høre på mig to minutter til –

ELISABETH: Ja –

VARNÆS: Har du aldrig spekuleret på, hvor for Andersen-Skjern beskæftiger en bror, der bankuddannet – de handler med andet end bånd og bændler i den butik –

ELISABETH: Ja – de handler for eksempel også med konfektion –

VARNÆS: - og pantebreve – masser af pantebreve, som går denne banks næse forbi – og det er ikke det eneste der forgår i bagbutikken –

ELISABETH: Hvad mener du - ?

VARNÆS: De låner penge ud – Jeg vil ikke gå så vidt som konsulen og kalde dem ågerkarle, men ikke desto mindre –

ELISABETH: Hans Christian – det passer ikke - !

VARNÆS: De låner penge – hvad vil du have, at jeg skal stille op ?

ELISABETH: Jeg tror dig ikke –

VARNÆS: Så spørg ham selv

Elisabeth forlader banken. Varnæs roder rådvild i nogle papirer.

D186-D187 (Udeladt)

D188

Varnæs køkken. Næsten morgen. Agnes står og checker en morgenbakke. Butlers tray. Peger og memorerer, mens hun gennemgår de forskellige dele.

AGNES: Vi mangler det der sprudle-wasser –

Laura irriteret, griber et glas og en kande, hælder op.

LAURA: Åhhrrr –

AGNES: Efter det sidste her skal hun nok til at ha' alle sine måltider i sengen, jeg siger Dem, Laura – herren var også helt hvid i hovedet da jeg tog kaffekopperne i aftes – –

Laura gør tegn mod bakken.

LAURA: Se så at kom ind med den, der er også te til dr.. Hansen, – der er ringet efter ham.

D189

Varnæs soveværelse. Maude stablet op mellem puder, på flugt fra realiteterne. Bakken foran sig. Dr. Louis Hansen ind. Han tager ikke Maude særlig alvorligt.

DR. HANSEN: Hvad er det er for noget – nu igen.

MAUDE: Kære – kære dr. Hansen, nu er De den eneste, der kan hjælpe os –

Dr. Hansen løfter spøgefuldt en flig af Mauds dyne. Kigger –

DR. HANSEN: Er der flere – ? (Maude griber et lommestørklæde og småtuder.) – – jamen dog, jamen dog – lad mig så høre – –

D190

Varnæs stue. Elisabeth står på en træstige og hæfter et gardin op. Agnes rækker.

ELISABETH: Er det ikke lidt skævt i folderne – der – ?

AGNES: Det ville jeg ikke ta' så tungt – det varer såmænd ikke mere end tre-fire dage før fru vil have dem vasket igen – (Elisabeth glatter på folderne) – – nu har fru fundet på, at der er baciller i tæppe i entreen –

Elisabeth uengageret i de huslige problemer.

ELISABETH: Ja, det skal vaskes med kvillajabark.

Dr. Hansen står i døren. Fyldt med nyheder inde hos Maude. Han har et ironisk satyrsmil. Gør tegn med sherry-karaflen.

LOUIS HANSEN: Ja, det var så det – kunne jeg – ?

Elisabeth klapper stigen sammen, giver den til Agnes og gør tegn til, at hun skal forsvinde –

ELISABETH: Ja, endelig.

Agnes ud.

D192

Dr. Hansen sætter sig.

LOUIS HANSEN: Nå – !?!

Elisabeth gør tegn op mod soveværelset –

ELISABETH: Ja! Hvordan går det?

LOUIS HANSEN: Vi holder hende nok i denne omgang.

D193

Elisabeth ironisk. Skænker sig også et glas.

ELISABETH: – – også i denne omgang.

LOUIS HANSEN: Det var ellers en nyhed – er der noget jeg kan gøre for Dem, Elisabeth – ?

ELISABETH: Det spørger de alle sammen om – pludselig –

LOUIS HANSEN: Det burde vi nok have gjort for længe siden – –

ELISABETH: Hvad mener De – ?

D194

Louis Hansen rejser sig, går hen til vinduet, kigger ud. Over mod Mads butik.

LOUIS HANSEN: Hvis jeg havde haft mod – men De har altid været så – – –

ELISABETH: Så havde – – ?

LOUIS HANSEN: På en måde – så tilbagetrukket – som om – –

ELISABETH: Ved De, hvad man kalder sådan én som mig i litteraturen – ?

LOUIS HANSEN: Nej!

ELISABETH: En skyggetante – er det ikke et godt ord –

LOUIS HANSEN: Jeg har altid ment, De var en betydelig kvinde – som spildte Deres evner.

ELISABETH: Hvor var der brug for mine evner, – andre steder end her – ?

D195

Louis Hansen anslår en munter tone, men er i virkeligheden genert.

LOUIS HANSEN: Jeg havde ikke haft noget imod, at De f.eks. lagde Deres evner i mit hus – og vel at mærke ikke de huslige – vi har mange ting tilfælles – for ikke at blive helt alvorlig, jeg kan også sige, for ikke at udlevere mig selv, så er der musikken –

D196

Elisabeth vil ændre samtaleemnet.

ELISABETH: – – og jeg hører, De skal til Salzburg.

LOUIS HANSEN: Ja, vil DE med?

ELISABETH: Hvem har nu sat det i Dem – De må da kunne se, at det ikke nytter noget nu.

LOUIS HANSEN: Nu har jeg sagt det. De kunne ikke have gjort mig en større glæde, men det er måske for sent, men Elisabeth – hvis De nogensinde skulle få brug for mig – –

ELISABETH: Det er pænt af Dem – jo, det er – det er virkelig meget pænt af Dem.

Slår om til sin vanlige tone. Rejser sig, tager sin taske parat til afgang.

LOUIS HANSEN: Nej, jeg siger det for min egen skyld. Nå, jeg må videre – – (Vender sig i døren) – – prøv om De ikke kan få Deres søster til at stå op –

D197

Mads stue. Ingeborg og Kristen. Han sidder ved stue-orglet og spiller en munter melodi.

KRISTEN: Hvor har du egentlig det fra – ?

INGEBORG: Far købte det engang på en auktion – efter en degn –

Kristen spillende.

KRISTEN: Jeg har tænkt at anskaffe et flygel – de siger, købmand Munks er til salg.

INGEBORG: Skal det stå i dit værelse på Postgården?

KRISTEN: Nej, jeg har tænkt mig at få en lejlighed.

Ingeborg ser smilende på ham.

INGEBORG: Alene – eller – – – ???

KRISTEN: Nej, jeg har tænkt mig at få en lejlighed.

D198

Kristen drejer sig på klaverstolen.

KRISTEN: Hun har sagt ja –

INGEBORG: er det ikke mærkeligt, De bor lige overfor, og den eneste vi kender er Ulrik –

KRISTEN: Fra i morgen kender I også Elisabeth – hun er noget helt – særligt – du og hun, I vil kunne lide hinanden.

D199 Mads ind, Ingeborg ser glad på ham.

INGEBORG: Kristen skal giftes –

*MADS: Vi behøver vel ikke spørge med hvem. Tillykke Kristen (trykker hans hånd – tænksomt)
Hvad siger familien – ?*

KRISTEN: Elisabeth behøver ikke at spørge nogen, hun er gammel nok til at bestemme selv.

MADS: Men derfor siger den nok noget alligevel.

INGEBORG: Sådan noget ordner sig vel.

MADS: Tror du amtmanden på Fyn holder jeres bryllup?

KRISTEN: Det må amtmanden virkelig selv afgøre – bryllup bliver der i hvert fald.

INGEBORG: Ellers holder vi det – ikke Mads.

MADS: og lige så flot som nogen amtmand. Det kan du godt fortælle – hvem der så ellers kommer med – –

D200

Kristen vender sig, spiller Mendelsohns bryllupsmarch på orglet.

D201

Mads ser på sin lystige bror. Tænker.

D202-D214 (Udeladt)

D215

Spisestuen hos Varnæs. Morgenmåltidet færdig. Maude ruller sin serviet sammen. Varnæs tager en cigar frem – ser spørgende på Maude, der har nervøse bevægelser. Elisabeths tomme kuvert –

MAUDE: - Ja ryg blot, hvis du synes, det hele kan dårligt blive værre – hvorfor kommer hun ikke herind –

Maude ringer på en klokke. Agnes dukker op.

MAUDE: Er min søster kommet hjem –

AGNES: Ja – frk. Friis gik op på sit værelse med sin te –

Begynder at samle på en bakke fra morgenbordet.

D216

Maude og Varnæs ser på hinanden. Maude nærmest til sig selv.

AGNES: *Nej, men hun ringede til dr. Hansen –*

Endnu et spørgende blik mellem Maude og Varnæs.

D217

Varnæs dagligstue, mørkning. Dr. Hansen ind, Elisabeth rejser sig. Elisabeth fenert, formel.

ELISABETH: *Det var pænt af Dem at komme –*

Dr. Hansen ligeså genert. Derfor ironisk.

DR. HANSEN: *Nu fejler De vel ikke også noget –*

ELISABETH: *Nej – jeg ville bare spørge – vil De stadigvæk have mig med til Salzburg –*

DR. HANSEN: *Ja – umådelig gerne – hvis De da ikke har noget imod, at vi bliver tre –*

Elisabeth undrende.

ELISABETH: *Tre –*

DR. HANSEN: *Efter forleden – så måtte jeg jo trøste mig ved at finde en anden rejsekammerat –*

ELISABETH: *Hvem –*

DR. HANSEN: *Det er en hemmelighed – indtil videre – jeg vil ikke risikere, at De springer fra –*

Smiler bredt til hende.

D218

Elisabeth funderer. Det skal ligge i luften, at i hvert fald seerne tror, det er Kristen. Elisabeth håber måske også, fordi hun kender doktorens ironiske form.

D219

Banegården. Maude, Varnæs, Ulrik, Regitze følger og bærer ved Elisabeths afrejse. Doktor Hansen er der allerede, han står med en enkelt kuffert.

VARNÆS: *- og om du så vælger at tage timer hos selveste Alexander Brailovsky – så skal du bare bære det – og skrive efter de penge, du skal bruge –*

ELISABETH: *Tak Hans Christian –*

D220

Varnæs hjælper dr. Hansen med den samlede bagage, en portør springer til. De bærer ind i en førsteklases kupe.

D221

Elisabeth med benet på trinnet. Lidt distræt, hvem er den tredje.

D222 (Udeladt)

D223

Dr. Hansen i døren.

DR. HANSEN: Det er godt, der er en ekstramand til at hjælpe med at bære i København – der kommer han.

D224

Som om han ledte et helt kompagni komme oberst Hackel marcherende, fulgt af sin oppasser.

ELISABETH: Obersten –

Obersten velopløst.

OBERST HACKEL: Mine damer – (vendt mod Elisabeth) – og det er vores smukke rejsekammerat – den vej 72 –

D226

Elisabeth forsvinder ind i toget. Obersten stiger op – døren lukker. Dr. Hansen kommer til syne.

VARNÆS: De får en god rejse – to gamle venner og Elisabeth –

Obersten vender sig og ser på dr. Hansen, der smiler ironisk.

OBERSTEN: Han er sgu ikke min ven – han er jo radikal – den eneste formildende omstændighed er, at han er musikalsk –

DR. HANSEN: Jeg kan heller ikke fordrage obersten – men han er så godt til at skifte tog og huske togtider.

Obersten ser på sit ur. Anspændt, som om han skal til at lede et slag. (Fløjte)

OBERSTEN: 9.17 – det stemmer – så kører vi –

Togets fultelyde –

D227

Perronen. Først vinker alle fire medlemmer af familien Varnæs, så kun børnene. De voksne sænker hænderne.

VARNÆS: Det var det –

Maude lægger hånden på hans arm.

MAUDE: Jeg er så lettet, Hans Christian – nu er det hele igen som før – –

Varnæs distræt, ser på børnene, der hopper og springer.

VARNÆS: Ja – ganske som før – måske – –

MAUDE: VORES ansigt udadtil – det betyder så meget for andre – kom så børn –

D228

Børnene hen til dem.

ULRIK: Far har lovet, vi skulle på skovtur –

MAUDE: På denne årstid – der er ingen, der tager i skoven i november –

Ulrik til faderen.

ULRIK: Du lovede det –

REGITZE: – du lovede det –

Varnæs tager et barn i hver hånd.

VARNÆS: I skal nok komme i skoven –

D229

Skovområde. Hyggelig gammel kro. Varnæs bil kører op.

D230

Familien ud. Maude tøvende.

MAUDE: Tror du overhovedet, de har åbent nu.

I det fjerne ser vi en bil til, parkeret om hjørnet.

VARNÆS: Der holder da en bil til – jeg har lovet børnene, at de skulle på kro –

MAUDE: – hvis det nu trækker –

D231

Ulrik, der har været rundt og snuse kommer springende.

ULRIK: Det er onkel Jørgens bil – derovre –

D232

Varnæs og Maude ser forbløffede ud.

D233

Restauranten. Familien Varnæs på vej ind, over deres skuldre ser vi en herre og en dame ved bordet. Herren med ryggen til. Endnu morgenbord.

D234

Tjener kommer ind ad en modsat dør, hilser md de indtrængende, gør tegn, at de kan sætte sig hvor som helst. Rykker stol ud for Maude, mens han henvender sig til de andre gæster. Højt.

TJENER: Jeg skulle sige – at herskabernes bagage er bragt ned fra nr. 6 –

D235

Jørgen vender sig. Mod tjeneren, sidder samtidig ansigt til ansigt med familien.

JØRGEN: Tak – og regn –

Stopper op midt i sætningen, prøver at finde en grimasse.

D236

Mauds ansigt.

ULRIK: Det var onkel Jørgen –

D237

Regitze mod sin farbror –

REGITZE: - hvor er tante Minna –

D238

Maude fatter sig. Klamrer sig til sit evige husråd. Skarp i stemmen.

MAUDE: Gå ud og vask hænder – begge to –

D239

Damen sidder med et lille ironisk smil om læben, situationen morer hende. Hun lægger an til hilsen.

D240

Varnæs er gået lidt frem, forlegen.

JØRGEN: Det er min bror – bankdirektør Hans Christian Varnæs – øh – – Birgitte Grå – vi har

Damen har mere åndsnærværelse.

DAMEN: (sødt) Jeg har hørt så meget om Dem –

Maude befinder sig stadigvæk på flere meters afstand.

JØRGEN: Og min svigerinde Maude Varnæs –

Maude bliver stående. Damen er ligeglad, morer sig.

DAMEN: Nå ikke –

De to brødre ser på hinanden.

JØRGEN: Birgitte og jeg har haft et lille – øh – møde om – øh – kan du ikke forklare det til Maude

–

Damen smiler, smuk og uforstyrrelig.

D241

Maude har allerede vendt sig, på vej ud.

VARNÆS: Vi må hellere køre videre –

D242

Udenfor restauranten. Maude har samlet børnene, der protesterer. De vil ind, hun holder dem tilbage.

ULRIK: Jamen vi har vasket vores hænder –

D243

Varnæs kommer ud, hjælper Maude med at genne ungerne.

VARNÆS: Ja, ja – hvis vi andre kunne sige det samme –

D244

Maude stirrer frem for sig med sit u-levedygtige udtryk.

MAUDE: Jeg vil hjem –